Çocuklar ?çin Sosyal Problem Çözme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuklar ?çin Sosyal Problem Çözme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18932

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocuklar ?çin Sosyal Problem Çözme Ölçe?i (Ç?SPÇÖ), çocuklar?n sosyal etkile?imlerde kar??la?t?klar? sorunlar? çözme becerilerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir arac?n Türkiye uyarlamas?d?r. Esra Dereli-?man taraf?ndan 2013 y?l?nda gerçekle?tirilen bu uyarlama çal??mas?, özellikle 6 ya? grubu okul öncesi çocuklar?n?n sosyal problem çözme yeterliliklerini de?erlendirmeyi ve bu becerilerin davran?? problemleriyle ili?kisini incelemeyi amaçlamaktad?r. Ölçek, 15 maddeden ve iki temel alt boyuttan olu?maktad?r.

Anahtar Kelimeler

Sosyal problem çözme, okul öncesi, 6 ya? grubu, davran?? problemleri, Likert ölçe?i, uyarlama.

Yazarlar

Esra Dereli-?man

Amaç

Bu ölçek, okul öncesi dönemdeki çocuklar?n sosyal ortamlarda ortaya ç?kan çat??ma ve sorunlara kar?? geli?tirdikleri çözüm stratejilerinin niteli?ini ve düzeyini belirlemeyi amaçlamaktad?r. Ölçek, çocuklar?n hem akranlar?yla hem de yeti?kinlerle olan ili?kilerinde sergiledikleri sosyal problem çözme becerilerini spesifik olarak ölçmek için tasarlanm??t?r.

Uyarlama çal??mas?n?n temel bilimsel hedeflerinden biri de, ölçe?in psikometrik özelliklerini Türk kültürü ve 6 ya? grubu örneklemi üzerinde test etmek, böylece çocuklar?n sosyal yetkinlik düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde de?erlendirebilecek bir araç sunmakt?r. Ayr?ca, sosyal problem çözme becerileri ile okul öncesi dönemde yayg?n olarak görülen davran?? problemleri aras?ndaki ili?kileri ortaya koymak da amaçlanm??t?r.

Yap?

Çocuklar ?çin Sosyal Problem Çözme Ölçe?i (Ç?SPÇÖ), bireyin sosyal ortamlarda kar??la?t??? zorluklar? etkili bir ?ekilde ele alma ve çözme yetene?i olan sosyal problem çözme becerilerini ölçmektedir. Ölçek, bu yap?y? 15 madde arac?l???yla iki temel alt boyutta incelemektedir:

Akranlara Yönelik Sosyal Problem Çözme: Çocuklar?n arkada?lar?yla ya?ad?klar? anla?mazl?klar veya sorunlar kar??s?nda gösterdikleri çözüm yollar?n? kapsayan 10 madde.
Yeti?kine Yönelik Sosyal Problem Çözme: Çocuklar?n ö?retmenleri veya di?er yeti?kin figürlerle olan etkile?imlerinde sorunlar? çözme yakla??mlar?n? kapsayan 5 madde.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini tespit etmek amac?yla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. AFA sonuçlar?na göre, ölçek toplam varyans?n **%46.534**'ünü aç?klayan iki faktörlü bir yap? sergilemi?tir. Bu sonuç, ölçe?in teorik olarak öngörülen iki alt boyutu destekledi?ini göstermektedir.

DFA'da elde edilen modelin uyum indeksleri, önerilen iki faktörlü modelin örneklem verileriyle iyi düzeyde uyumlu oldu?unu göstermi?tir. Bu bulgular, Çocuklar ?çin Sosyal Problem Çözme Ölçe?i'nin Türkiye uyarlamas?n?n güçlü bir yap? geçerli?ine sahip oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmek için **Cronbach Alpha katsay?s?** hesaplanm??t?r. Ölçek geneli için Alpha katsay?s? oldukça yüksek düzeyde, **.88** olarak bulunmu?tur. Alt boyutlar için ise bu katsay?lar s?ras?yla .86 (Akranlara yönelik) ve .73 (Yeti?kine yönelik) olarak rapor edilmi?tir. Bu de?erler, ölçe?in iç tutarl?l???n?n kabul edilebilir düzeyde oldu?unu göstermektedir.

Ek olarak, ölçe?in kararl?l???n? (test-tekrar test güvenirli?ini) belirlemek amac?yla **Spearman-Brown katsay?s?** hesaplanm??t?r. Ölçek geneli için hesaplanan bu katsay? .80 iken, alt boyutlar için .81 ve .75 olarak tespit edilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in farkl? zamanlarda tutarl? sonuçlar üretme yetene?ini do?rulamaktad?r.

Faktör Analizi

Çocuklar ?çin Sosyal Problem Çözme Ölçe?i'nin faktör analizi, ölçe?in 6 ya? grubu Türk çocuklar? örnekleminde orijinal yap?y? korudu?unu göstermi?tir. Analizler sonucunda ölçe?in iki faktörlü bir yap?ya sahip oldu?u belirlenmi?tir. Bu faktörler, toplam 15 maddeyi kapsamaktad?r ve aç?klanan varyans?n önemli bir k?sm?n? (%46.534) olu?turmaktad?r.

Faktör da??l?m? ?u ?ekildedir:

Faktör 1 (Akranlara Yönelik Sosyal Problem Çözme): 10 madde.
Faktör 2 (Yeti?kine Yönelik Sosyal Problem Çözme): 5 madde.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: ?ki alt boyutlu, toplam 15 maddeden olu?an bir envanterdir.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Grubu: Çocuklar (Okul Öncesi Dönem)

Ya? Grubu: 6 Ya? Grubu

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de okul öncesi e?itim kurumlar?na devam eden 6 ya? grubundaki çocuklar üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Ölçek, 3'lü Likert tipi derecelendirme sistemi kullanmaktad?r. Puanlama ?u ?ekildedir: 0=Geçerli de?il, 1=Bazen geçerli, 2=Kesinlikle Geçerli. Ölçekten al?nan yüksek puanlar, çocu?un sosyal problem çözme becerilerinin daha geli?mi? oldu?unu ifade etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Çocuk geli?imi, psikometri, faktör analizi, sosyal yetkinlik, uyarlama çal??mas?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: esdereli@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?il.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkiye uyarlama çal??mas? 2013 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m izinleri, telif haklar? ve potansiyel ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Esra Dereli-?man ile do?rudan ileti?ime geçilmesi önerilir.

Çal??man?n yay?nland??? dergiye eri?im ba?lant?s?: kuyeb.com

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: cocuklar-icin-sosyal-problem-cozme-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Dereli-?man, E. (2013). Çocuklar ?çin Sosyal Problem Çözme Ölçe?i'nin 6 ya? grubu ?çin Türkiye uyarlamas? ve okul öncesi davran?? problemleri ile sosyal problem çözme becerileri aras?ndaki ili?kiler. *Kuram ve Uygulamada E?itim Bilimleri*, *13*(1), 479-498.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Çocuklar ?çin Sosyal Problem Çözme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

2 alt boyut 15 madde

Akranlara yönelik sosyal problem çözme (10 m):
Yeti?kine yönelik sosyal problem çözme (5 m):

ARABPSYCHOLOGY.COM